మూడు రంగుల జండా ఎగరవేసిన తరవాత చప్పట్లు, వందేమాతరం పాట, ఆ పైన స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం ముచ్చట్లు — ఇవన్నీ ముగిశాయి ఘనంగా.

కొద్ది కొద్ది మార్పులతో ఇంచుమించు ఇదే కార్యక్రమం 'చాలా ప్రదేశాల్లో జరిగింది.

కిండర్ గార్టెన్, ఎలిమెంటరీ పాఠశాల, హైస్కూలు, జూనియర్ కాలేజీ, కాలేజీ, ఆసుపత్రి, రకరకాల ఆఫీసులు బాంకులు —

బ్రాహ్మణ అగ్రహారం, నాయుడుపేట, గ్రంథాలయం — ఇలా ఎక్కడ పడితే సంబంధించినవైనా, కుల మతప్రమేయం
హరిజనవాడ, కుమ్మరివీధి, సెట్టి బలిజ అక్కడ ఆ వీధులు, పేటలు కులాలకు లేకుండా జండా వందనం ముగిసింది.

జండావందనం, ఊరేగింపు అయ్యాక, మధ్యాహ్నం పన్నెండవుతుంటే ఎవరి ఇళ్ళకు వాళ్ళు వెళ్ళారు. సాయంత్రం చాలాచోట్ల వినోద కార్యక్రమాలూ అవీ ఉన్నాయి.

కిండర్ గార్టెన్ పంతులమ్మ సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు స్కూలుకి వచ్చి, స్టేజి డెకొరేషన్‌కీ దానికీ కంగారు పడుతూ ఎందుకో ఒక్కసారి జండా కర్రకేసి చూసి నిర్ఘాంతపోయింది.

ఎలిమెంటరీ స్కూలు మాస్టారు బడికి వచ్చి బల్లలు సర్దిస్తూ జండా కర్రకేసి చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

హైస్కూలు హెడ్మాస్టరూ అంతే!

జూనియర్ కాలేజీ ప్రిన్సిపల్ గారూ అలాగే నిశ్చేష్టుడై, కాలేజీ ప్రిన్సిపల్ గారికి ఫోన్ చేస్తే ఆయనా అదే స్థితిలో ఉన్నట్లు తెలిసింది.

వాళ్ళ ఆశ్చర్యానికి కారణం — వాళ్ళ వాళ్ళ ప్రదేశాల్లో ఎగరవేయబడిన జండాలు కనబడలేదు. జండా కర్రలే కనిపించాయి.

ఆసుపత్రిలో, బాంకుల్లో, ఆఫీసుల్లో ఎక్కడా జండాలు కనబడలేదు. అంతే కాదు మంత్రిగారు స్వయంగా ఆవిష్కరించిన జండా, పరిషత్ ఆఫీసులో జండా, సిల్కు జండా, పెద్ద జండా — అది కూడా కనబడలేదు.

ఛెయిర్మన్ గారూ, సెక్రటరీగారూ గంతులేశారు. మంత్రిగారింకా ఊళ్ళోనే ఉన్నారు, ఆయనకు తెలిస్తే ఎలాగన్నారు. చివరికి ఆయనకి కూడా తెలిసిపోయింది. ఆయన కేమిటి, ఇంచుమించు ఊరు ఊరంతా తెలిసిపోయింది.

పోలీసులందరికీ — అదే, అన్ని స్టేషన్లలో పోలీసులకు వర్తమానం వెళ్ళింది.

"ఇదేదో దేశద్రోహుల పని!" అన్నారు ఛెయిర్మన్‌గారు.

"కాబూ మరి!" వంత పలికారు సెక్రటరీగారు.

"కాదు. ఇది నక్సలైట్ల పనే! నా నియోజకవర్గంలో కూడా వీళ్ళు ప్రబలిపోతున్నారంటే నాకు చాలా ఆందోళనగా ఉంది." నిజంగా ఆందోళన పడ్డారు మంత్రిగారు.

"ఇది చరిత్రలో కనీ వినీ ఎరగం. స్వతంత్ర దినం నాడు మన జండాలు మాయమవటం, మన పట్టణానికే, కాదు, మన దేశానికే తీరని అవమానం" అన్నారు ఓడిపోయిన ఎమ్. ఎల్. ఎ. గారు.

ఇలా ఎవరి కిష్టం వచ్చింది వాళ్ళు అన్నాక, రకరకాల కామెంట్సు, చర్చలు జరిగాక—వన్ టౌన్ పోలీసుస్టేషన్‌నుంచి ఛెయిర్మన్‌గారికీ, సెక్రటరీ గారికీ, ఇంకా తదితర పెద్దలకూ ఫోన్‌లు వచ్చాయి— దొంగ దొరికాడని.

హుటాహుటిని పెద్దలంతా వన్ టౌన్ స్టేషనుకు వెళ్ళారు. "ఎక్కడ దేశద్రోహి" అన్నారు. చూపించాడు ఇన్‌స్పెక్టర్. చూశారు అందరూ.

"వీడా పని చేస్తు? వీడా దేశద్రోహి??" అన్నారు.

అతనొక కుర్రాడు. వయస్సు పదికీ పన్నెండుకీ మధ్య. ఒంటిమీద గోచీ

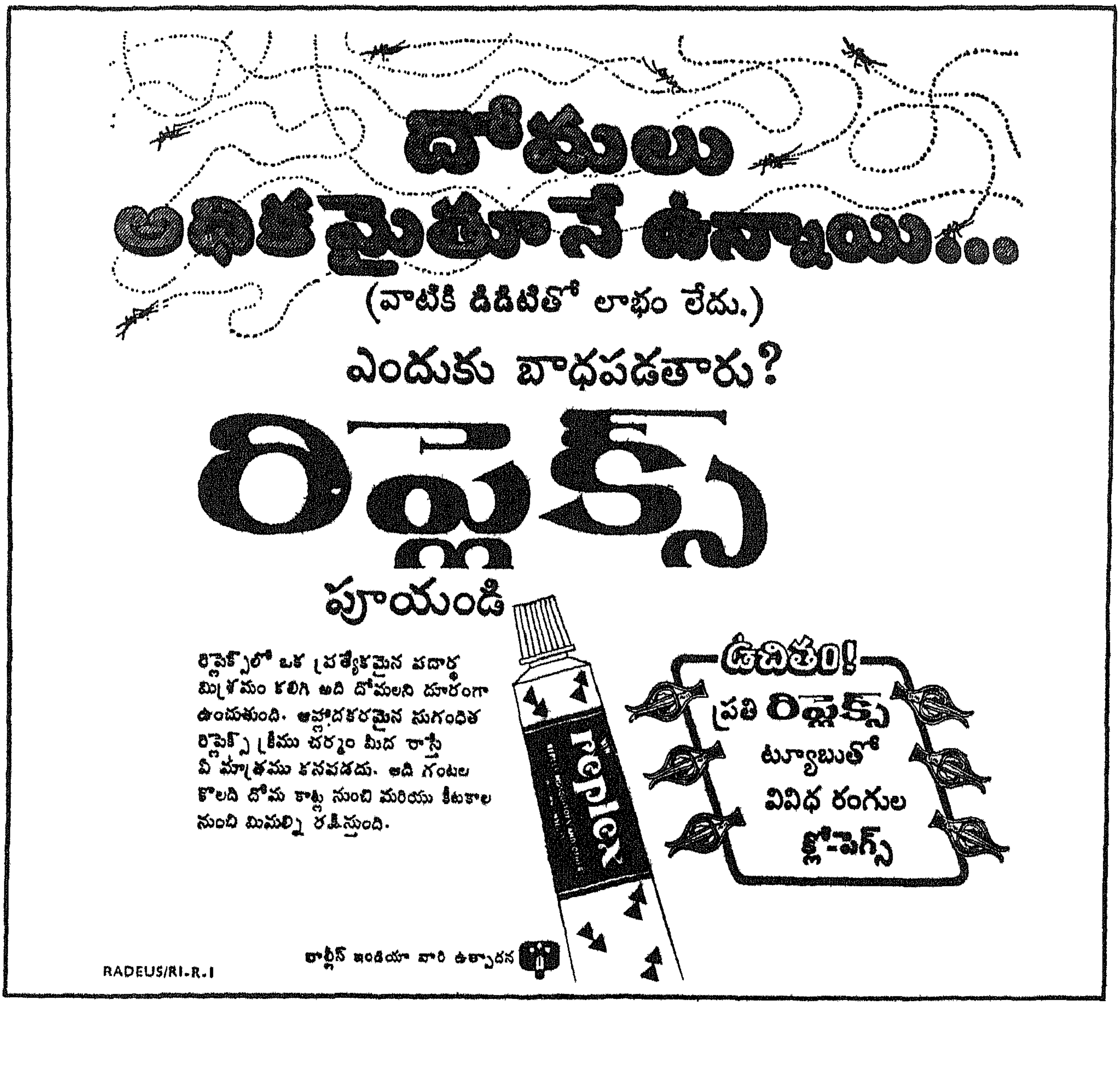

ఒక్కటే ఉంది. అదని ఒక్కటే చెప్పు మాట. ఆ మాటలో ఉండాలి.

"వాడి వెనకాల ఏదో ముఠా ఉన్నట్టుంది." ఎవరో అన్నారు.

[illegible] మాదెవరిదో వస్తాయి నాళ్ళు.

"ఎక్కడుంటావురా నువ్వు?" అడిగారు [illegible].

"మమ్మల్ని వెళ్ళనివ్వండి." చెప్పాడు వాడు.

"మాటిస్తావా మా ఇళ్ళ వాకు?" [illegible]

మంత్రిగారికి ఫోన్ చేసి చెప్పారు ఛెయిర్మన్‌గారు, పోలీసు సూపరింటెండెంటు గారు వచ్చేరు. ఇద్దరికీ ఒకే సమాధానం చెప్పారు మంత్రిగారు.

"ఇదుగో, జాగర్త. కుర్రవెధవ అని వాడి వెనక లేడితే మీ ముఠా ఉండవచ్చు. వాళ్ళు [illegible] గట్టిగా తీసుకెళ్ళండి. లేకపోతే అనవసరువు పోతుంది."

[illegible] గుర్తులను పెట్టుకుని వెళ్ళారు పోలీసులు, పుర ప్రముఖులు. అలా తీసుకు వెళుతున్నప్పుడు ఛెయిర్మన్‌గారినీ, సెక్రటరీ గారినీ [illegible] తున్నారని ఊళ్ళో కిట్టనివాళ్ళనుకున్నారు గానీ, నిజంగా పోలీసులు తీసుకెళ్ళింది ఆ కుర్రాడి[illegible]

"ఏ పేరు [illegible]?" కుర్రాణ్ణడిగాడు ఓ పోలీసు జీపులో.

[illegible] పేరే వాడు పెట్టుకున్నందుకు. "నోరు మూసుకో!" అంటూ ఒక్క టిచ్చాడు అందుకే.

శ్రీరాములు ఇంటి [illegible] బందోబస్తుతో జీపు ఆగింది.

అంతా వెళ్ళేసరికి —

[illegible] ఓ ఆవిడ. ఓ పెద్ద బండ మీద కూర్చున్నాడు ఓ మగాడు. ఇద్దరికీ మధ్య జండాలు; కుప్పలుగా, పోగులుగా ఉన్నాయి.

[illegible] నించుంది ఆవిడ. కంగారు పడ్డాడు గాని, లేచి నించోలేదు మగాడు.

ఆ నించోని మగాడు శ్రీరాములు తండ్రి. ఆ నించున్న ఆవిడ శ్రీరాములు తల్లి.

"ఏరా, ఎప్పట్నుంచి నడుపుతున్నావ్?" అడిగా డో పోలీసు కోపంగా.

లేవ్వడానికి ప్రయత్నం చేశాడు శ్రీరాములు తండ్రి.

"[illegible] ఆడు కుంటోడు" అంది శ్రీరాములు తల్లి.

ఫోటో —ఓ. ఎస్. ఎస్. ప్రసాద్ ([illegible])

"ఏడిశాడు! కుంటోడయితే మా కళ్ళు గప్పి ఇన్ని జండాలు మాయం చేశాడా?" అన్నాడు ఇన్‌స్పెక్టరు.

కర్ర సాయంతో అతి కష్టం మీద ఎలాగో లేచి నించున్నాడు శ్రీరాములు తండ్రి.

జండాలు పరిశీలించారంతా. ఏడని [illegible] జండాలు [illegible] అతికి కుట్టబడ్డాయి. ఏరో మూడు జండాలు ఓ పాత చీర మధ్య అతుకులుగా మారబడ్డాయి. ఏరో కొన్ని జండాలు వెడ్డిగాను, ఏరో కొన్ని జాబ్బాగాను తయారౌతున్నాయి.

జండాలను పరిశీలించటానికి ముందు శ్రీరాములు తండ్రినీ, తల్లినీ పరిశీలించవలసింది. కాని, ముందు పనులు వెనక చేయటం మనవాళ్ళ కెప్పుడూ అలవాటు కనక ఇప్పుడు పరిశీలించారు.

శ్రీరాములు తల్లి ఒంటిమీద [illegible] కప్పిన భాగం కన్నా చిరుగులు కప్పని భాగమే ఎక్కువ ఉంది.

శ్రీరాములు తండ్రి చిరుగులతో వేలాడుతున్న ఆ బనియను, ఎక్కడు ఎలా తొడుక్కున్నాడో అతనికే తెలియాలి.

ఒక్కడున్న అందరికీ కోపం వచ్చింది. దేశ గౌరవాన్ని మంట గలిపినందుకు. కాని, వాళ్ళందరికన్నా ఎక్కువ కోపం ఛెయిర్మన్ గారి కొచ్చింది.

"మా కంతగా కుట్టుకునేందుకు గుడ్డలు లేకపోతే మమ్మల్ని ఎవర్నో అడగాలి కానీ, మన జండా, మన గౌరవం, మ.. దేశం— వీటిని అవమానిస్తార్రా; గాడిద కొడుకుల్లారా!" అంటూ ఊగిపోయాడాయన.

నెలరోజుల క్రితం నడవలేక నడుస్తూ ఎవరో కుంటాడు — "ఓ పాత పంచె ఇప్పించండి, బాబయ్యా!" అంటూ గేటు దగ్గర అడిగినట్టు [illegible] అది మతిరావూ బయట పెట్టడం ఇష్టం లేకపోయింది ఛెయిర్మన్‌గారికి ఆ క్షణంలో.

"ఇంకా ఎక్కడరా మీ మనుషులు?" అంటూ అరిచాడు ఇన్‌స్పెక్టరు.

"ఏదో వరదాగా ఎగరేసే గుడ్డలనుకున్నాం గానీ, మాకు అది తీయకూడదని, మీరింత గొడవ చేస్తారని తెలీదు, మాస్టారూ" అంటూ వేడుకున్నాడు శ్రీరాములు తండ్రి.

"సుద్దగట్టకుండా నలుగురికీ కనబడలేక, ఆ కుర్ర నాసన్న చేస్తావంటే వేయమన్నాంగానీ, మాకేటీ తెల్దు" అంటూ ప్రాధేయపడింది శ్రీరాములు తల్లి.

"అయితే, మీ ఇద్దరే ఈ పని చేస్తున్న మాట. మీ వెనకాల ఏ సంఘా లేదూ?" ప్రశ్నించారు ఎ. ఎస్. పి.గారు

"మేం ఇద్దరం ఏటి? ఈ జండాలన్నీ నేనే చెప్పా. మా అయ్యేం కుడుతాడు?" అన్నాడు శ్రీరాములు.

"ఛ — నాన్సెన్స్!" అన్నాడు ఇన్‌స్పెక్టరు.

* * *

కొన్ని రోజులు పోయాక —

[illegible] తండ్రినీ కోర్టులో నిలబెట్టారు. శ్రీరాములు తల్లి జనంలో కూర్చుంది.

కేవలం తెలియకే చేశాను శ్రీరాములు. కుర్రాణ్ణి ఒగ్గేయమన్నాడు శ్రీరాములు తండ్రి. మామూలుగా చెప్పుకోవలసిందంతా చెప్పుకున్నారు వాళ్ళు.

అంతా [illegible], మాజిస్ట్రేటు గారు ఇండియన్ పీనల్ కోడ్, ఇంకా ఏవో చట్టాలు — శ్రీరాములుకీ, తండ్రికే కాకుండా అక్కడ ఇంకా చాలా మందికి అర్థంకాని ఏవేవో సెక్షన్లు చెప్పి, చివరకు గంభీరమైన గొంతుతో ఇలా అన్నారు:

"తెలిసి చేసినా తెలియక చేసినా నేరం నేరమే. శ్రీరాములు తండ్రి అయిన నరసింహులుకి కూడా ఈ నేరంలో భాగం ఉందని ఋజువైంది. అందువేత జాతీయ పతాకాన్ని [illegible] అవమానపరిచినందుకు, జాతీయ గౌరవాన్ని కించపరిచినందుకు రెండు సంవత్సరాల కారాగార శిక్ష విధించడమైనది. శ్రీరాములు కుర్రవాడు కాబట్టి జువెనైల్ హోమ్‌కి పంపవలసింది."

ఇంతలోకే శ్రీరాములు తల్లి శైలు అనగానే జనంలోంచి మధ్యకు వచ్చి, "బాబ్బాబ్బాబు! అయ్యతోబాటు నన్నుకూడా పెట్టించండి జైల్లో" అంది.

"నిన్నెందుకే జైల్లో పెట్టడం?" [illegible] రెక్క పట్టుకున్నా రామెను.

"అక్కడైపోతే నాకు తిండైనా, దేవుడా! జైల్లో అయితే నా కూడా ఇంత ముద్ద దేస్తారు" అంటూ అరుస్తుంటే పోలీసులు బయటకు లాక్కుపోయారామెను.

మరో కేసు నడవబోతున్న తెంది గుమాస్తాకు కోర్టులో అలా అరిచి కోర్టు మర్యాదను పాటించకపోవటం — కంటెంప్ట్ ఆఫ్ కోర్ట్ కిందకు వచ్చి [illegible] కాని, మాజిస్ట్రేటు గారు ఏమంటారోనని మాట్లాడలేదు.

"వాళ్ళకి తినటాని కింత తిండీ, కట్టుకోవటానికి ఇంత బట్టా ఇవ్వలేకపోయాము గానీ, జాతీయ గౌరవాన్ని పాడు చేశారని శిక్ష వేయటం అన్యాయం కదూ?" అని అప్పుడే వృత్తిలో ప్రవేశించిన ఓ జూనియర్ లాయరు తన సీనియర్‌తో అన్నాడు గానీ, ఆయన గుడ్లు ఉరిమి చూడటంతో నోరు మూసుకున్నాడు. ★